

Дърветата разказват за изминали събития и човешки съдби

Автор(и): Растителна защита
Дата: 22.02.2021 Брой: 2/2021

Кое ще е европейското дърво на 2021 година?

Конкурсът “Европейско дърво на годината” се провежда за 11-та поредна година. Животът на едно дърво често събира историите на различни поколения и като мирен свидетел не само на сезоните, но и на промените в живота около него, разказва увлекателно за изминали събития и човешки съдби. Старата черница (*Morus Alba L.*) на около 450 г. от Велики Преслав представя България в тазгодишния конкурс. Гласуването протича от 1 февруари до 28 февруари 2021г. Резултатите ще бъдат обявени на 17 март 2021 г.

Старата черница във Велики Преслав – българската кандидатура в конкурса „Европейско дърво на годината 2021”

Дълголетни са корените на Старата черница, издигаща снага в центъра на Велики Преслав. Близо 450 години тя е безмълвен свидетел на мъки и радост. Помни Левски, Стефан Караджа, посрещането на Иван Вазов като скъп гост на града.

В онези черни времена на турска власт точно срещу конака се е намирала местната кръчма, в чийто двор е била засадена черницата, вероятно лично от самият Мидхат паша. Този османски държавник е смятан за реформатор, който успява да въведе редица фискални, стопански и културни нововъведения, цялящи модернизирването на Османската империя. По инициатива на Мидхат паша се създава и първото българско земеделското училище, днес Институт по земеделие и селскостопанско образование „Образцов чифлик“ към Селскостопанска академия.

В сборника „Преславски легенди“ на Йордан Станев е описано преминаването на Стефан Караджа през Преслав, когато войводата не само успява да се спаси от преследващия го Али Ефенди, а и отсяда във въпросната кръчма с черницата срещу конака.

Малко по-късно през 1900-та година Иван Вазов посещава Преслав и описва в своите пътеписи радостта си да бъде в този град и да има възможността да се епоклони на столицата на великия Симеон. Легендата разказва, че посрещането на Вазов се е състояло под черницата в двора на кръчмата-кафе, тогава собственост на Ченьо Жеков. Тук, на мястото, където е станало посрещането на госта, днес има поставен гранитен паметен знак.

Сменят се годишни времена, а дървото все така стои като страж на вековете, ту с пролетна премяна, ту с жълти листа. Градинката около него отдавна е любимо място за срещи, отдиш и прохлада през летните месеци – под клоните на вековното дърво и пръските на градския шадраван.

Черницата от Велики Преслав е номинирана от НЧ „Развитие 1874“, гр. Велики Преслав и е победител в националния конкурс „Дърво с корен 2020“, организиран от фондация „ЕкоОбщност“. До този момент черницата от Стари Преслав е събрала 24, 176 гласа.

Конкурс „Европейско дърво на годината“

Целта на конкурса е да привлече вниманието върху интересни стари дървета като значимо природно и културно богатство, което трябва да ценим и опазваме. За разлика от други конкурси, за „Европейско дърво на годината“ не са важни красотата, размерът или възрастта, а историята и връзката с хората. Търсят се дървета, които са се превърнали в част от общността. Организаторите смятат, че темата за защита на дърветата като носители на местния дух е необходимо да се превърне в предмет на международен дебат. Всяка година гласуването за Европейско дърво на годината допринася хиляди хора да се замислят за отношението си към природата и 14 дървета с история биват обект на внимание и грижи от страна на обществеността.

Конкурсът „Европейско дърво на годината“ за първи път е организиран през 2011 г. като продължение на популярния конкурс „Дърво на годината“, който се провежда в Чехия от фондация „Партньорство“ вече много години. Европейският конкурс е финалният кръг от състезанието, в който участват победителите от националните надпревари. В момента се полагат усилия конкурсът да се провежда и в други страни извън Европа.

Гласуване

Всяка година Сдружение „Партньорство за околна среда“ (Environmental Partnership Association – EPA) организира онлайн гласуването на конкурса „Европейско дърво на годината“. Фондация „Партньорство“ - Чехия е член на Сдружението.

Електронното гласуване протича от 1 февруари до 28 февруари 2021 г. продължава до полунощ на 29 февруари. **При гласуване, не забравяйте да изберете две дървета!** За да се избегне националният елемент, участниците в гласуването трябва да изберат две предложения - освен за родно дърво, могат да дадат своя глас и за друго избрано от тях.

През последната седмица (от 22 до 28 февруари) гласуването е тайно и на уеб страниците няма да бъдат показани актуалните резултати към момента.

В първото участие на България в конкурса през 2011 година страната ни заема второ място с вековния чинар на 600 години от село Гърмен в Югозападните Родопи. Следващата година се нареждаме на трето място с Дървото на желанията (бряст на 700 години) край Нисово, което за съжаление през 2013 година в резултат на влагата и ветровете бива изкоренено. Но на следващата година 2014 Старият бряст в Сливен стана победител в надпреварата с 77, 526 гласа.

За „Европейско дърво на годината 2021” може да гласувате **ТУК**

Снимки: Hunt on Photos Studio